

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

KERN inzet (deliverables) per thema:

Gezondheid

- NL wenst overeenstemming met LS te bereiken over gezamenlijke indicatoren (cfm. NL dashboard) zodat de epidemiologische situaties kunnen worden vergeleken.
- Geneesmiddelen, PBM en medische hulpmiddelen: NL neemt deel aan CIE-aanbestedingsprocedures en overweegt deelname aan *RescEU Stockpiling Initiative*.
- Ontwikkeling vaccin: NL wil zorgen voor snelle actie voor ontwikkeling van een vaccin voor inwoners van Europese Unie en daarbuiten en werkt daarvoor samen in het vaccinprogramma van de Europese Commissie.
- Post-COVID: NL wenst dat gezondheid een nationale competentie blijft en wenst dat CIE zich op lange termijn inspant om afhankelijkheid van beperkt aantal productielocaties in de geneesmiddelen-waardeketens tegen te gaan. NL pleit voor samenhang tussen de geneesmiddelen-strategie en andere relevante strategieën zoals de industriestrategie en het aangekondigde recovery actionplan. NL wenst een onafhankelijke evaluatie van de aanpak van de covid-19 crisis op EU-niveau.
- EU4Health: Het programma sluit in grote mate aan bij de prioriteiten op het vlak van EU samenwerking in volksgezondheid. NL vindt wel dat de investeringen moeten aansluiten bij de werkelijke financieringsbehoefte als gevolg van de COVID-19-crisis.
- Apps: NL wenst de EU-coördinatie voor tracking apps door te zetten (inclusief juridisch en technisch Europees raamwerk / randvoorwaarden voor deze apps) en interoperabiliteit tussen de nationale apps waar mogelijk te versterken, met aandacht voor bescherming van de privacy van EU-burgers.

Mobiliteit/Grenzen

Buitengrenzen

- Op 30 juni jl. hebben EU-lidstaten overeenstemming bereikt over gefaseerd opheffen van het EU-inreisverbod, incl. een lijst van landen waarvoor het inreisverbod kan worden opgeheven.
- De lijst is gebaseerd op objectieve criteria waarbij de besmettingsgraad, kwaliteit van gezondheidsmaatregelen en de betrouwbaarheid van de data leidend zijn.
- De landenlijst wordt iedere 2 weken herzien en indien de situatie in een land op de lijst snel verslechterd kan een spoedprocedure worden ingezet.

Binnengrenzen

- De Europese binnengrenzen zijn sinds 15/6 zoveel mogelijk genormaliseerd. Enkele landen voeren nog steeds grenscontroles uit.
- NL ondersteunt het principe dat binnengrenscontroles afgebouwd dienen te zijn voordat de buitengrens geopend kan worden, maar acht dit niet absoluut.

Economie

buiten reikwijdte

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

Bereiken t.o.v. voorstel CIE

Vermijden t.o.v. voorstel CIE

EU-burgers buitenland (buiten EU)

- NL- en EU-inspanningen voor repatriëring zijn afgeschaald, aangezien (op Marokko na) per land nog slechts beperkte aantallen reizigers gestrand zijn. Intensieve EU-crisiscoördinatie is daarmee ook afgeschaald en opgenomen in reguliere consulaire overleggen.

EU-extern

- Belang van steun aan derde landen, m.n. (maar niet alleen) in Afrika.
- De steun moet richten op landen met kwetsbare gezondheidssystemen en sociaaleconomische stabiliteit. Deze steun is een directe investering in het beheersbaar maken van de mondiale virusverspreiding. Gezien de NLse open economie, zijn de effecten van COVID-19 wereldwijd in de mede bepalend voor economisch herstel in NL en Europa.
- Benadrukken van het belang van multilaterale samenwerking en (financiering van) multilaterale organisaties. En inzet op mensenrechten en desinformatie.
- Protectionisme en economisch nationalisme zijn geen antwoord op deze crisis, maar we moeten ons bewust zijn van de kwetsbaarheden huidige waardeketens. Daarbij is meer aandacht nodig voor duurzame handel en IMVO.
- Internationale herstelmaatregelen zodanig vormgeven dat ze bijdragen aan de realisatie van klimaat- en duurzaamheidsdoelen.

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

- Van belang dat vaccin inclusief toegankelijk en betaalbaar wordt voor lage inkomenslanden.

Rechtsstatelijkheid in tijden van crisis

- Buitengewone maatregelen in het kader van de bestrijding van het COVID-19-virus zijn geoorloofd en soms noodzakelijk vanuit het oogpunt van de bescherming van de volksgezondheid, maar deze dienen wel te voldoen aan de vereisten van noodzakelijkheid, proportionaliteit en tijdelijkheid, en tevens de waarden van de Unie (waaronder rechtsstaat, democratie en grondrechten) en internationale verdragsverplichtingen te respecteren.

Factbox

Crisis-coördinatie: Europese structuur

Raad

- EU Ministers van Health en Home bellen (separaat) wekelijks voor crisisoverleg o.l.v. CIE.
- Intensief overleg binnen Eurogroep/Ecofin/EWG over economische maatregelen.
- Reguliere raden worden uitgesteld of georganiseerd aan de hand van VTC.

Integrated Political Crisis Response (IPCR)

- Het IPCR is het EU-kader voor de coördinatie van crisisrespons op geïntegreerd niveau. Het omvat het VZS, de CIE, de EDEO en experts uit LS. Focus op technische knelpunten.
- LS hebben toegang tot IPCR-*webplatform* waar CIE een wekelijkse rapportage van maakt (ISAA-rapportage. De IPCR-*tracker* is hier een product van). LS kunnen middels dit platform de CIE informeren over (voor)genomen maatregelen zodat CIE maatregelen kan coördineren. Coördinatie is alleen mogelijk wanneer LS voldoende informatie aanleveren.
- NL heeft zich ook aangesloten bij het *Crisis Communication's Network* (CCN), initiatief vanuit IPCR; een vrijwillige netwerk van 22 LS voor het snel delen van informatie.

CIE

- VdL heeft op 2/3 een coronavirus-responsteam gevormd, bestaande uit 5 commissarissen.
- LS delen info met CIE over het virus via het *Early Warning and Response System*; het *Health Security Committee* en het *Health Security Committee's Communicators' network*.
- Op 27/5 heeft CIE nieuw voorstel gedaan voor herziene crisisstructuur op EU-niveau (i.h.k.v. MFK-voorstellen), o.a. een voorstel om als EU zelf een *stockpile* aan te leggen.

Achtergrond info: EU-beleidsterreinen / EU-maatregelen

Gezondheid

Testen & Tracking apps

- ECDC heeft een [interactieve kaart](#) ontwikkeld die epidemiologische situatie in LS toont.
- CIE heeft op 8/4 een Aanbeveling gepubliceerd, waarin zij oproept tot Pan-Europese aanpak voor gebruik van tracking-apps bij de bestrijding van COVID-19 en als onderdeel van exitstrategie. Op 16/4 publiceerde CIE een zogenaamde *Toolbox* opgesteld; een handleiding met overeengekomen principes die landen kunnen gebruiken bij de ontwikkeling en selectie van potentiële apps. Het kabinet overweegt het inzetten van een tracking-app.

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

Leveringszekerheid van medische hulpmiddelen en (grondstoffen voor) geneesmiddelen

- CIE trekt EUR 300 mln. binnen de huidige begroting uit voor rescEU (UCPM), o.a. voor een (toekomstige) voorraad PBM (*stockpiling initiative*) en EUR 3 mld. voor nationale medische hulpverzoeken die niet onder UCPM vallen, zoals patiënten-transport.
- CIE en EMA hebben stuurgroep ingericht om evt. geneesmiddelentekorten te monitoren.
- Er lopen vier CIE *Joint Procurement Initiatives*; PBM (PPE), diagnostische middelen t.b.v. testcapaciteit, ventilatoren (beademingsapparatuur) en lab kits. NL neemt aan alle vier deel.

Investerings in ontwikkeling vaccin en onderzoek

- NL steunt de inzet op de EU vaccinstrategie, die aansluit bij de inzet van de eerder opgerichte Inclusieve Vaccin Alliantie (NL, FRA, DUI, ITA). Deze richtte zich op het stimuleren van vaccinontwikkeling en heeft optiecontract getekend met AstraZeneca voor 300 mln vaccins.
- NL neemt deel aan EU steering board en Joint Negotiation Team o.l.v. CIE met als inzet het sluiten van meerdere optiecontracten om ontwikkeling en beschikbaarheid van vaccins voor EU te bewerkstelligen.
- CIE mobiliseerde onder Horizon 2020 EUR 1 mld. in financiering voor vaccins, diagnose en behandeling van het virus.
- NL geeft EUR 50 mln aan *Coalition for Epidemic Preparedness Innovations* (CEPI); multilateraal PPP voor onderzoek naar een vaccin voor COVID-19.
- Op 7/4 heeft CIE een Actieplan voor onderzoek naar COVID-19 gepubliceerd. T.b.v dit plan is een werkgroep ingesteld om alle financiering van LS in kaart te brengen.
- Daarnaast zijn onder actieplan 4 subgroepen opgezet op gebied van *funding, testing, clinical trials* en *manufacturing*. Deze richten zich op coördinatie en informatie verzameling.

Economie

- Zomerraming 7/7 Europese Commissie o.b.v. aannames dat de lockdown-maatregelen geleidelijk verder worden opgeheven en er geen grote tweede golf volgt later dit jaar:
 - [EU/Eurozone]: T.o.v. de lenteraming is de zomerraming v.w.b. groeiverwachtingen licht pessimistischer over 2020 (krimp van 8,3% t.o.v. 7,4%) en 2021 (groei van 5,8% en 6,1%). Inflatie blijft nagenoeg hetzelfde. De inflatieverwachtingen voor 2020 en 2021 voor de Eurozone de zomerraming (respectievelijk 0,3% en 1,1%) wijken nauwelijks af van die in de lenteraming (respectievelijk 0,2% en 1,1%).
 - [Nederland]: De Cie is v.w.b. NL iets negatiever dan het CPB voor 2020 (-6,8% t.o.v. -6,4%) maar is wat optimistischer over het herstel in 2021 (4,6% t.o.v. 3,3%). De raming bevestigt het beeld dat een volledig herstel op korte termijn (V-vormig) van de NL economie niet (meer) in de lijn der verwachting ligt.
 - [Land-specifiek]: Opvallend is dat met name de krimp in 2020 voor FRA/ITA/SPA/POR flink negatief is bijgesteld t.o.v. de lenteraming terwijl de groei in 2021 nagenoeg gelijk is gebleven met de lenteraming. De grotere verwachte krimp leidt dus voor deze landen niet tot een sneller herstel.
 - [Gevolgen Corona]: Sommige LS (BUL/LIT/LET/POL/DUI) hebben eind 2021 alweer

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

een hoger bbp-niveau dan eind 2019, terwijl sommige LS in 2021 juist nog ver af liggen van het niveau voor corona (m.n. ITA/SPA/POR/FRA). Echter, het structurele groeipad van veel Oost-Europese lidstaten ligt hoger dan in West- en Zuid-Europa, waarmee het verlies aan verwachte economische groei in Oost-Europa aanzienlijk is. Ook is de stijging van de werkloosheid in Oost-Europa substantieel (mede doordat arbeidsmigratie is beperkt). Alleen kijken naar de mate van krimp en het niveau van het bbp schetst dus niet het volledige beeld van de schade die economieën van COVID ondervinden.

- De *needs assessment* van CIE stelt dat door de Coronacrisis er een extra publieke financieringsbehoefte zal zijn van EUR 1700 mrd in de EU in 2020 en 2021. NL plaatst enkele kanttekeningen bij de *needs assessment*, zo is er bijv. geen uitsplitsing van economische impact naar lidstaten; het is onduidelijk welk gedeelte van financieringsbehoefte nationaal en welk gedeelte Europees zou moeten zijn; de omvang en verdeling van het herstellfonds zijn onvoldoende gelinkt aan de *needs assessment*.
- ECB: De ECB heeft 18/3 besloten om het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) te starten, op 4 juni is het programma uitgebreid en verlengd. Met PEPP kan de ECB voor EUR 1350 mrd. extra aankopen tot midden 2021. Op 25/3 is aankoopprogramma (PEPP) van start gegaan. Daarbij heeft ECB aangegeven de zelf opgelegde grenzen (issue-limiet en kapitaalverdeelsleutel) los te laten.
- De volgende instrumenten zullen binnenkort operationeel zijn (ESM is al operationeel en NL heeft garanties voor EIB en SURE instrumenten al goedgekeurd):
 - EIB: een pan-Europees garantiefonds oprichten van EUR 25 mrd, waarmee naar verwachting voor EUR 200 mrd aan financiering kan worden verleend voor bedrijven.
 - ESM/BoP: Er zal vanuit het ESM een kredietlijn voor 2% EU-bbp (EUR 240 mrd.) beschikbaar worden gesteld aan alle eurozone-LS voor directe- en indirecte medische kosten van COVID-19. Voor niet-euro LS is er het *Balance of Payments* instrument.
 - SURE: O.b.v. art. 122 CIE voorstel voor een tijdelijk leen-instrument voor LS ter bescherming van werknemers en gezondheidsmaatregelen, t.w.v. EUR 100 mrd., gefinancierd vanuit de marge van de EU-begroting en aangevuld met garanties van de LS.

Mobiliteit / Grenzen

- Kabinet wil dat CIE het beleid op de binnen- en buitengrensmatregelen blijft coördineren; dit leidt tot betere uitvoering van de richtsnoeren en samenwerking. Dankzij aantal mededelingen van CIE op dit terrein, loopt dit steeds beter.
- Maatregelen die Schengen aantasten, ook wanneer tijdelijk, hebben grote economische gevolgen. Deze dienen aldus gecoördineerd te worden genomen en proportioneel te zijn.

Buitengrenzen

- De landenlijst (Raadsaanbeveling) is niet juridische bindend. Lidstaten moeten uitvoering geven aan het inreisverbod gezien het een nationale bevoegdheid betreft.
- Het staat lidstaten vrij het algehele inreisverbod langer aan te houden en daarmee het inreisverbod voor de landen op de veilige lijst op een nader te bepalen datum toe te staan.
- De implementatie is vooralsnog gefragmenteerd. Daarmee is het doel van een

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

gemeenschappelijke landenlijst gedeeltelijk mislukt. NL blijft meerwaarde zien in gecoördineerde aanpak.

- Momenteel is voor de volgende landen het inreisverbod opgeheven: Algerije, Australië, Canada, Georgië, Japan, Montenegro, Marokko, Nieuw Zeeland, Rwanda, Servië, Zuid-Korea, Thailand, Tunesië, Uruguay en China. Voor China geldt specifiek het reciprociteitsvereiste. Het inreisverbod voor China kan dus enkel worden opgeheven op het moment dat EU burgers weer in China worden toegelaten.
- Nederland heeft op 1 juli het inreisverbod opgeheven voor Algerije, Australië, Canada, Georgië, Japan, Montenegro, Marokko, Nieuw Zeeland, Rwanda, Servië, Zuid-Korea, Thailand, Tunesië en Uruguay.
- Op 8 juli is het inreisverbod opnieuw ingesteld voor Servië en Montenegro gezien de verslechtering van de gezondheidssituatie aldaar.

Binnengrenzen

- Intra EU-reisrestricties zijn grotendeels opgeheven, behoudens richting ZWE (en soms POR). Daarnaast hebben met name Baltische staten en Nordics nog een streng quarantaineregime.

Reisadviezen

- BZ heeft een kader vastgesteld, waarmee reisadviezen in de komende periode kunnen worden beoordeeld en zo mogelijk afgeschaald; steeds in lijn met RIVM/VWS en de bredere aanpak rondom toerisme en vakantieplannen.
- Op 15/6 zijn de eerste landen van een oranje naar een geel reisadvies gegaan. Nu 27 landen (gedeeltelijk) op de geel.
- De mogelijkheid voor afschalen van reisadvies zal door BZ per land op de merites beoordeeld worden, o.b.v. een lijst voorwaarden voor afschalen: (i) gezondheidssituatie, (ii) afwezigheid van inreisbeperkingen en (iii) afwezigheid van quarantaineverplichting voor Nederlanders.
- Landen buiten de EU blijven vooralsnog op oranje, daar geen enkel land aan bovengenoemde voorwaarden voldoet.

Overzichten:

CIE:

- Algemene respons van Commissie op CIE website (doorklik naar Economie: [Link](#)).
- CIE – *press material*: [Link](#)
- Overzicht van CIE van maatregelen op transport: [Link](#)
- IPCR action tracker geeft beeld van alle maatregelen en meegestuurd aan CoCo.

NL maatregelen (Engelstalig): [Link](#)

DEU: Posten kunnen voor actueel overzicht ook altijd terecht op de [DEU coronavirus SWR](#)

Woordvoeringslijn posten Coronacrisis (update 27/5):

- You can find previous editions on the 24/7 Plaza site **'What To Say'** For questions or remarks: [\(10\)\(2e\)@minbuza.nl](mailto:(10)(2e)@minbuza.nl)

[Kerndocument BZ-DIE] Factsheet EU aanpak Coronavirus

Versie 9/7/2020 – Disclaimer: dit document biedt een overzicht, maar is niet volledig, en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op.

- **Corona and the EU:** The non-paper on EU recovery by NL, DEN, AUS and SWE [here](#).

Via DJZ, Expertisecentrum Europees Recht (ECER):

- COVID-19: Politieke Crisisrespons van de EU: [Link](#)
- Overzicht van de coronamaatregelen op EU-niveau: [Link](#)